

## **Verklaring van het Provinciaal Bestuur van de Evangelische Broedergemeente (Europees-Continental Provincie)**

In de Europees Continentale Broeder-Uniteit met gemeenten in Duitsland, Nederland en andere Europese landen gedenken wij dit jaar het einde van de slavernij in Suriname 150 jaar geleden. Onze kerk is nauw verbonden met dit land, dat van 1667 tot 1975 een Nederlandse kolonie was, en met zijn geschiedenis:

- Sinds 1735 vertrokken veel mannen en vrouwen uit onze gemeenten naar Suriname om daar vooral aan de tot slaaf gemaakte Afrikanen de boodschap van Gods liefde in Jezus Christus te verkondigen. Vanuit dit zendingswerk ontstond een protestantse volkskerk die in 1963 als Evangelische Broedergemeente in Suriname onafhankelijk werd.
- De meerderheid van de leden van de Europees Continentale Broeder-Uniteit heeft vandaag de dag haar wortels in Suriname en de Evangelische Broedergemeente aldaar.

Daarom zien wij het als onze plicht om ons 150 jaar na het einde van de slavernij in Suriname bezig te houden met de geschiedenis van die slavernij en de rol die de zending in dit land daarbij heeft gespeeld, om daarover een standpunt in te nemen. Wij doen dit met het bewustzijn dat wij in onze kerk verantwoordelijk zijn voor elkaar en elkaar rekenschap verschuldigd zijn.

Als kerkleiding van de Europees Continentale Broeder-Uniteit dragen wij de verantwoordelijkheid voor onze kerk in haar huidige vorm, maar staan daarbij ook wij in de navolging van de leidinggevende organen van de afgelopen eeuwen.

Daarom verklaren wij het volgende:

1. Het zendingswerk van de Evangelische Broedergemeente komt de verdienste toe dat zij aan de tot slaaf gemaakte mannen en vrouwen het Evangelie van Jezus Christus heeft verkondigd en hen tegelijkertijd vorming en verbeterde gezondheidszorg heeft gebracht. De zendelingen respecteerden daarmee de slaven als mensen met de ook voor hen geldende eigen waardigheid. Daarbij waren zij vooral op individuele mensen gericht.
2. Het zendingswerk heeft er echter niet toe bijgedragen het mensonterende systeem van de slavernij te veranderen of op te heffen. De Broedergemeente heeft in Suriname zelf ook slaven in haar bezit gehad. Zij was noch bereid noch in staat om de slavernij principieel in twijfel te trekken. Wij erkennen dat dit ook het geval was nadat dit systeem in de naburige koloniën na 1830 werd opgeheven en het einde van de slavernij ook voor Suriname dichterbij kwam. De leidinggevende personen van de Broedergemeente bleven ook toen bij deze houding.
3. De geschiedenis van de slavernij in Suriname beïnvloedt ook vandaag de dag onze onderlinge waarneming en ons zelfbeeld: In de manier waarop wij met elkaar omgaan zijn beelden van superioriteit en inferioriteit nog lang niet uit ons bewustzijn verdwenen. Dit geldt ook binnen de

Broeder-Uniteit, waar er vanzelfsprekend van uit werd gegaan, dat de Europese traditie, cultuur en theologie de maatstaf was voor kerkelijk leven. Tot nog toe ontbrak meestal het inzicht en de bereidheid om het belastende verleden gezamenlijk met de betrokkenen te verwerken en falen, schuld en leed te benoemen en te erkennen.

4. In de afgelopen 150 jaar hebben wij kunnen leren dat ieder economisch stelsel waardoor mensen van hun vrijheid, hun waardigheid en hun rechten beroofd worden, zoals de slavernij dat heeft gedaan, een misdaad tegen de menselijkheid is en onverenigbaar met het Bijbelse beeld van de mens als Gods evenbeeld. Om deze reden betreuren wij de beschamende wijze waarop de zending van onze kerk in Suriname aan de in stand houding van de slavernij heeft meegedaan, in plaats van duidelijk weerstand te bieden tegen dit mensonterende systeem van uitbuiting. Wij staan beschaamd voor dit aspect van onze geschiedenis als Broedergemeente in Duitsland en Nederland en wij vragen de nakomelingen van de tot slaaf gemaakte zusters en broeders om vergeving en een nieuw begin.
5. Het ligt ons aan het hart dat de Broeder-Uniteit een gemeenschap van vrije zusters en broeders wordt. Daarom nodigen wij u allen uit om in dit streven een gezamenlijke weg te bewandelen. Op deze weg zijn naar onze mening de volgende stappen noodzakelijk:
  - De geschiedenis van de zending moet – ook met het oog op haar problematische aspecten – opnieuw onderzocht en verwerkt worden.
  - Er moet worden onderzocht, in hoeverre theologische tradities en culturele denkpatronen ertoe hebben geleid dat onze kerk zich onkritisch heeft aangepast aan economische en politieke belangen. Zo kunnen wij ertoe bijdragen dat vandaag en in de toekomst zulke en andere verkeerde ontwikkelingen op tijd worden erkend en afgewend.
  - Wat de structuren in onze kerk, haar gemeenten, organen en instellingen betreft moet worden onderzocht of zij de gelijkgerechtigde participatie van alle leden, onafhankelijk van hun etnische achtergrond en culturele verbondenheid toelaten en versterken.
  - Directe gesprekken tussen de nakomelingen van de tot slaaf gemaakte broeders en zusters en de nakomelingen van de zendelingen willen wij mogelijk maken en bevorderen. Deze gesprekken in de gemeenten en daarbuiten dienen ertoe te helpen het verleden te begrijpen en elkaar vandaag de dag als zusters en broeders te aanvaarden om gezamenlijk te kunnen getuigen van de vergevende liefde van Jezus Christus.
6. Wij zijn op grond van onze geschiedenis en onze hedendaagse situatie op een bijzondere manier verbonden met de Evangelische Broedergemeente in Suriname. Wij bekrachtigen deze verbondenheid. Wij willen de verbinding onderhouden en nieuw leven inblazen.
7. Wij beschouwen onze culturele en theologische diversiteit als een kracht, die ons in staat kan stellen waakzaam te zijn voor discriminatie en racisme onder ons en in onze omgeving. Wij roepen onze gemeenten en onze leden op om zich tegen alle vormen van racisme en discriminatie te verzetten.

Onze Heer en Heiland Jezus Christus vragen wij om de verwondingen van het verleden te helen door de kracht van Zijn vergevende liefde, wij vragen Hem om ons te begeleiden op onze gezamenlijke weg naar de toekomst en ons door Zijn Heilige Geest vrij te maken.

Bad Boll, Herrnhut en Zeist in juni 2013